

Utrikesutskottets betänkande 2025/26:UU1

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker, med de anslagsvillkor som utskottet anger, regeringens förslag om anslag för 2026 inom utgiftsområde 5, som uppgår till ca 2,5 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om vissa bemyndiganden om ekonomiska åtaganden. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. I förhållande till budgetpropositionen innebär utskottets förslag att ändamålen för anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer och anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser justeras, i enlighet med information som utskottet har fått från Utrikesdepartementet.

I betänkandet finns fyra särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstagande och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:1 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Fem yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Budgetprocessen i riksdagen4

 Betänkandets disposition5

Utskottets överväganden.....6

 Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 56

 Utskottets bedömning9

 Statens budget inom utgiftsområde 511

 Utskottets ställningstagande.....14

Särskilda yttranden19

 1. Statens budget inom utgiftsområde 5 (S).....19

 2. Statens budget inom utgiftsområde 5 (V)20

 3. Statens budget inom utgiftsområde 5 (C)21

 4. Statens budget inom utgiftsområde 5 (MP)22

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....24

 Propositionen24

 Motioner från allmänna motionstiden 2025/2624

Bilaga 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag25

Bilaga 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 5

a) Anslagen för 2026

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 5 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 5 punkt 1 och avslår motionerna

2025/26:3157 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2025/26:3515 av Jacob Risberg m.fl. (MP),

2025/26:3609 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) och

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 14 och 48.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 5 punkt 2.

Stockholm den 27 november 2025

På utrikesutskottets vägnar

Mattias Karlsson i Norrhult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mattias Karlsson i Norrhult (SD), Morgan Johansson (S)*, Fredrik Ahlstedt (M), Alexandra Völker (S)*, Yasmine Eriksson (SD), Linnéa Wickman (S)*, Joar Forssell (L), Annika Strandhäll (S)*, Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V)*, Magnus Berntsson (KD), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP)*, Stefan Olsson (M), Johan Büser (S)*, Katarina Tolgfors (M) och Anna Lasses (C)*.

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2025/26:1 i de delar som gäller utgiftsområde 5 Internationell samverkan och fem motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2025/26. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2026 samt de avvikelser från dessa som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner. I bilaga 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Under beredningen av ärendet fick utskottet den 16 oktober 2025 information om budgetförslaget inom utgiftsområdet av kabinetssekreterare Dag Hartelius med medarbetare från Utrikesdepartementet.

Utrikesdepartementet inkom den 20 oktober 2025 med en promemoria till utrikesutskottet där det framgår att beskrivningarna i budgetpropositionen av ändamålen för anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer och anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser är felaktiga. Det framgår även av promemorian att de korrekta ändamålen ska vara desamma som under budgetåret 2025 (UU-1.8.4-440-2025/26).

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2026 för utgiftsområde 5 Internationell samverkan till 2 547 401 000 kronor (prop. 2025:26:1, bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64–65). I detta betänkande föreslår utrikesutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut. Lagförslag som har en tydlig anknytning till statens budget ska också ingå i beslutet (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Regeringen ska enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) lämna en redovisning i budgetpropositionen av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 5 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. I det avsnittet tar utskottet också upp det tillkännagivande som redovisas i budgetpropositionen inom utgiftsområde 5. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 5.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 5

Propositionen

Regeringens översyn av resultatredovisningen

Riksdagen har beslutat att målet för utgiftsområde 5 ska vara att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder (prop. 2008/09:1 utg.omr. 5, bet. 2008/09:UU1, rskr. 2008/09:122). Regeringen framhåller i propositionen att utrikesutskottet i tidigare betänkanden har konstaterat att det övergripande målet för utgiftsområde 5 är allmänt formulerat och att det därmed inte definierar vad som avses med Sveriges intressen. I budgetpropositionen för 2025 föreslog regeringen en förändrad anslagsstruktur inom utgiftsområdet i syfte att skapa bättre förutsättningar för effektiv resursanvändning och en mer samlad uppföljning. Utrikesutskottet framförde att en sådan struktur ställer högre krav på resultatredovisningen, särskilt när ett anslag kan omfatta flera typer av mottagare och insatser.

Mot denna bakgrund har regeringen genomfört ett arbete för att vidareutveckla resultatredovisningen och tydliggöra sambanden mellan mål, insatser och resultat. Politiken för internationell samverkan redovisas därför genom fem s.k. inriktningar kopplade till respektive anslag. Inriktningarna syftar enligt regeringen till att tydliggöra regeringens prioriteringar och belysa de huvudsakliga verksamhetsområden inom utgiftsområdet som tillsammans bidrar till att främja Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska intressen. Avsikten är att ge riksdagen en tydligare och mer överskådlig bild av insatsernas syfte, innehåll och resultat, oavsett aktör inom respektive anslag. Detta förbättrar enligt regeringen riksdagens möjligheter att följa upp och utvärdera regeringens arbete över tid.

Följande fem inriktningar för hur Sveriges intressen uppnås anges i propositionen:

1. Få genomslag för svenska politiska prioriteringar i internationella organisationer.
2. Bidra med resurser för stärkt säkerhet och för att stärka kunskapsbasen om utrikes- och säkerhetspolitik.
3. Säkerställa en rättssäker, effektiv och ändamålsenlig granskning av utländska direktinvesteringar och exportkontroll av strategiska produkter.
4. Öka intresset, förtroendet och kännedomen om Sverige i omvärlden.
5. Värna och främja svenska utrikes- och säkerhetspolitiska intressen genom strategiska insatser och samarbeten.

De fem inriktningarna ska enligt regeringen tillsammans bidra till uppfyllelsen av det övergripande målet. Inriktningarna baseras på vägledande principer och politiska prioriteringar för utgiftsområdet. Dessa omfattar bl.a. demokrati och

mänskliga rättigheter, rättsstatens principer, det transatlantiska samarbetet, nordiskt samarbete, medlemskapen i EU, Nato och FN, stöd till Ukraina, fred och säkerhet samt jämställdhet. Dessa principer kommer även till uttryck inte minst i regeringens årliga utrikesdeklaration.

Av propositionen framgår att regeringen vid utformningen av resultatredovisningen har gjort en avvägning mellan krav på uppföljning och de särskilda förutsättningar som råder för utgiftsområdet. Målet spänner enligt regeringen över svåråtkomliga processer inom diplomati, internationella relationer, multilaterala organisationer och strategiska samarbeten. För flera av dessa områden saknas i dag kvantitativa indikatorer som med tillräcklig precision speglar resultat. Resultatbedömningen inom utgiftsområdet är därför ofta baserad på kvalitativa faktorer som relaterar till utvecklingen i omvärlden.

Det framgår vidare av propositionen att regeringen i arbetet med att se över resultatredovisningen har prövat möjligheterna att utveckla nya kvantitativa indikatorer för flera av utgiftsområdets ansvarsområden. Efter en samlad bedömning har regeringen funnit att det i dagsläget endast finns en kvantitativ indikator som med tillräcklig precision och relevans kan spegla resultat inom området. Regeringen har mot denna bakgrund fastställt Nation Brands Index (NBI) som resultatindikator för det Sverigefrämjande arbetet. NBI bedöms ge en ändamålsenlig bild av internationella attityder till Sverige. Indikatorn bygger enligt regeringen på en metodologisk, robust och internationellt vedertagen undersökning, vilket möjliggör jämförelser över tid och mellan länder. Därmed uppfyller den flera krav som regeringen ställer på användbara indikatorer, dvs. tydlig koppling till mål, externa jämförelser, transparens i metod och relevans över tid. Utöver NBI används andra bedömningsgrunder såsom uppföljningar, utvärderingar och externa rapporter för att belysa resultat inom utgiftsområdet. Regeringen avser att fortsätta utveckla resultatredovisningen och undersöka möjligheterna att identifiera ytterligare indikatorer. Resultatet av detta arbete kommer att redovisas i kommande budgetpropositioner.

Regeringens resultatredovisning

Den resultatredovisning som lämnas utgör en uppföljning av regeringens politiska inriktning i budgetpropositionen för 2024 och bygger huvudsakligen på resultat som avser budgetåret 2024. Regeringen redovisar resultaten enligt de fem inriktningar som anges ovan.

Sverige har fortsatt att vara en aktiv medlem av EU, FN, Nordiska ministerrådet, OSSE, Europarådet och OECD. Sverige har varit en aktiv partner till Nato och är sedan den 7 mars 2024 medlem. Sveriges samlade internationella engagemang bygger på samarbete mellan stater, samarbete med det civila samhället och samverkan inom internationella organisationer. Säkerhet byggs i samarbete med andra. Försvarsalliansen Nato verkar genom avskräckning för att bibehålla fred och säkerhet och för att undvika ett väpnat angrepp. Genom Sveriges Natomedlemskap har säkerhetssituationen i

Sveriges närområde enligt regeringen blivit mer förutsägbart. Sverige har blivit säkrare och Nato har blivit starkare i sin avskräckande förmåga. Regeringen bedömer att Sveriges engagemang i arbetet för att avlägsna gränshinder i Norden inom Nordiska ministerrådet, Gränshinderrådet samt bilateralt och nationellt har bidragit till att göra det enklare att flytta, pendla, studera och driva företag över landsgränserna. Regeringen bedömer sammanfattningsvis att Sveriges engagemang, genom diplomatiskt arbete, medling, fredsfrämjande och förtroendeskapande åtgärder har bidragit till att svenska politiska prioriteringar har fått genomslag i internationella organisationer.

Regeringen bedömer att insatser och kunskapsutveckling har stärkt Sveriges kapacitet och internationella engagemang för fred och säkerhet. Sverige har fortsatt att bidra till internationella fredsinsatser och stärkt sin förmåga att hantera hot mot landets egen säkerhet och komplexa hot i omvärlden. Arbetet har byggt på långsiktighet, erfarenhetsutbyten och ett starkt internationellt nätverk.

Regeringen bedömer att verksamheten under 2024 bidrog till att säkerställa en rättssäker, effektiv och ändamålsenlig granskning av utländska direktinvesteringar och exportkontroll av strategiska produkter, och därmed bidrog till att uppnå det övergripande målet för utgiftsområdet. Exportkontrollen har bedrivits i enlighet med svenska och internationella regelverk och har förstärkts ytterligare genom ökad ärendehantering, tillsyn och normutveckling. Investeringsgranskningen har etablerats som ett verkningfullt skydd för svenska säkerhetsintressen. Sammantaget bedömer regeringen att verksamheterna fortsätter att ge Sverige en stark position internationellt.

Regeringen bedömer att Svenska institutets insatser tillsammans med utlandsmyndigheternas mer fokuserade Sverigefrämjande har bidragit till att öka kännedomen om samt intresset och förtroendet för Sverige i omvärlden. Genom Sverigefrämjandet, som innefattar både främjandet av Sverige bilden och näringslivsfrämjande, strategiska kommunikationsinsatser och kulturella utbyten, har Sverige bilden fortsatt att utvecklas i positiv riktning. Detta bekräftas även av utvecklingen i Nation Brands Index.

Regeringen bedömer att strategiska insatser och samarbeten under 2024 har bidragit till att värna och främja svenska utrikes- och säkerhetspolitiska intressen och därmed till att uppnå det övergripande målet för utgiftsområdet. Svenska utrikespolitiska prioriteringar har omsatts i bilaterala och regionala dialoger, liksom i ett vidare internationellt samarbete. Genom flexibilitet och omvärldsanalys har Sverige kunnat agera snabbt och effektivt i en föränderlig geopolitisk kontext.

Samtantaget bedömer regeringen att den verksamhet som har bedrivits inom utgiftsområde 5 har bidragit till att uppnå målet att säkerställa Sveriges intressen.

Redovisat tillkännagivande

Regeringen redovisar i propositionen behandlingen av ett tillkännagivande som rör det som utrikesutskottet har anfört om relationerna med Ryssland (bet. 2021/22:UU11 punkt 1, rskr. 2021/22:187). Av tillkännagivandet följer att regeringen, mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina och brott mot den europeiska säkerhetsordningen, ska utarbeta ett nytt förhållningssätt gentemot Ryssland (bet. 2021/22:UU11 s. 19).

Regeringen anför i budgetpropositionen att förutsättningarna för svensk politik gentemot Ryssland förändrades i och med den fullskaliga ryska invasionen av Ukraina. Frågan om ett nytt svenskt förhållningssätt till Ryssland har beretts inom Regeringskansliet och behandlats inom ramen för Försvarsberedningen. Regeringen framhåller att Sveriges nya förhållningssätt till Ryssland – Sveriges Rysslandspolitik – är en samlad, långsiktig och strategisk politik för att hantera Ryssland enligt den organiserande principen motverkan. Motverkanspolitiken har enligt regeringen som mål att hindra rysk maktexpansion genom att motverka Rysslands inflytande, handlingsfrihet och förmåga att göra skada. Regeringen anför att den har redogjort för sitt förhållningssätt gentemot Ryssland för riksdagen, bl.a. i utrikesdeklarationen den 20 mars 2024 med anledning av Sveriges medlemskap i Nato och i utrikesdeklarationen den 12 februari 2025. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar inledningsvis att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. En utgångspunkt för utskottets genomgång av regeringens resultatredovisning är att det ska vara möjligt att följa kopplingen mellan mål, insatser, resultat och regeringens anslagsförslag. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som har uppnåtts ska ha en logisk och tydlig struktur eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. Utskottet har återkommande (t.ex. i bet. 2024/25:UU1) pekat på svårigheten att analysera resultat i förhållande till utgiftsområdets mål eftersom det övergripande målet är allmänt formulerat och inte i sig innehåller någon definition av vad som avses med Sveriges intressen. Utskottet konstaterade i samma betänkande att den förändring som gjordes i anslagsstrukturen ställer större krav på regeringens resultatredovisning när färre anslag ska rymma stöd till flera mottagare av olika karaktär.

Mot denna bakgrund välkomnar utskottet att regeringen har tagit fasta på utskottets synpunkter och genomfört ett arbete för att vidareutveckla resultatredovisningen och tydliggöra sambanden mellan mål, insatser och resultat. Utskottet ser positivt på att regeringen har haft för avsikt att konkretisera det övergripande målet för utgiftsområdet genom att ange inriktningar för respektive anslag som syftar till att tydliggöra regeringens prioriteringar och

belysa de huvudsakliga verksamhetsområdena inom utgiftsområdet som tillsammans bidrar till att främja Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska intressen. Utskottet ser även positivt på att regeringen för ett resonemang kring vilka avvägningar som har gjorts. Utskottet anser att det blir ett tydligare och mer logiskt upplägg med inriktningar som är kopplade till respektive anslag. Utskottet noterar även att regeringen redogör mer i detalj för resultaten inom vissa områden jämfört med tidigare, t.ex. när det gäller anslagen 1:3 Inspektionen för strategiska produkter och 1:4 Svenska institutet.

Vidare har utskottet tidigare (t.ex. i bet. 2024/25:UU1) framfört att resultatindikatorerna behöver kompletteras med regeringens analys och tolkning av utfallet för indikatorerna när det gäller uppnådda resultat i förhållande till mål. Utskottet har även vid flera tillfällen efterfrågat resonemang om valet av indikatorer och hur dessa är kopplade till det mål som riksdagen har antagit för utgiftsområdet. Utskottet välkomnar därför att även resultatindikatorerna har setts över och att det nu finns resonemang kring och en tydlig motivering till den resultatindikator som har valts. Utskottet har i tidigare betänkanden (t.ex. i bet. 2023/24:UU1) även hänvisat till att det i budgetpropositionen för 2021 redovisades tydligare riktlinjer som bl.a. innebär att tabeller och diagram bör ha minst tioåriga tidsserier och att regeringen inte följt denna del av riktlinjerna. Därför ser utskottet positivt på att regeringen har hörsammat detta och att den tabell som redovisas kopplat till resultatindikatorn NBI omfattar tioåriga tidsserier.

Som utskottet tidigare har anfört är anslagsmedlen inom utgiftsområde 5 inte en direkt orsak till att effekterna blir så som regeringen har avsett när det gäller att säkerställa Sveriges intressen i relationerna med andra länder. Anslagsmedlen gör dock att verksamheten inom utgiftsområdet kan bedrivas, och anslagets storlek påverkar omfattningen av den verksamhet som bedrivs. I detta sammanhang kan nämnas att en stor del av medlen inom utgiftsområdet, knappt 69 procent under 2024, finansierar Sveriges obligatoriska avgifter till internationella organisationer. Nivåerna på dessa avgifter är framför allt beroende av förändringar i organisationernas arbete och av valutakurser. Sveriges deltagande i de aktuella internationella organisationerna utgör dock en plattform och är i praktiken en förutsättning för att få genomslag för svensk utrikespolitik och uppnå det mål som riksdagen har fastslagit för utgiftsområdet.

Utskottet noterar att regeringen i resultatredovisningen redovisar verksamheter och insatser som finansieras inom andra utgiftsområden och som bidrar till finansieringen av verksamheten inom utgiftsområde 5 och därmed även till det övergripande målet. Vilka andra utgiftsområden det gäller framgår i löptext och av tabell 2.4 i budgetpropositionen för utgiftsområde 5. I syfte att bidra till ökad transparens och ökade möjligheter att följa kopplingen mellan mål, insatser, resultat och regeringens anslagsförslag vill utskottet framhålla vikten av att det även fortsättningsvis så tydligt som möjligt framgår av resultatredovisningen på vilket sätt andra utgiftsområden bidrar till målfyllelsen inom utgiftsområde 5.

När det gäller resultatbedömningen av säkerställandet av Sveriges intressen bidrar det ytterligare till komplexiteten att Sverige som stat har många olika intressen i förhållande till andra länder och att de svenska intressena sinsemellan kan vara motstridiga. Att verksamheten inom utgiftsområdet syftar till långsiktiga tillståndsförändringar i andra länder, främst genom Sveriges deltagande i multilaterala organisationer, bidrar till svårigheten i att finna en koppling mellan mål, insatser, resultat och anslagens storlek.

Utskottet konstaterar att dessa utmaningar kvarstår. Utskottet välkomnar därför att regeringen avser att fortsätta utveckla resultatredovisningen och undersöka möjligheterna att identifiera ytterligare indikatorer, vilket framgår av budgetpropositionen och bekräftades av kabinetssekreterarens föredragning i utskottet den 16 oktober 2025. Utskottet noterar att resultatet av detta arbete kommer att redovisas i kommande budgetpropositioner.

När det gäller resultatredovisningen för utgiftsområde 5 gör regeringen en samlad bedömning där den konstaterar att verksamheten som har bedrivits inom utgiftsområdet har bidragit till målet att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder. Utskottet instämmer i denna beskrivning.

Gällande regeringens redovisning av tillkännagivandet har utskottet inga invändningar.

Statens budget inom utgiftsområde 5

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. I förhållande till budgetpropositionen innebär utskottets förslag att ändamålen för anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer och anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser justeras. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2026 inom utgiftsområde 5 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Anslagen

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer. Inom utgiftsområdet verkar två myndigheter: Inspektionen för strategiska produkter (ISP) och Svenska institutet.

För budgetåret 2026 föreslår regeringen att riksdagen anvisar anslagen inom utgiftsområde 5 enligt den tabell som framgår av betänkandets bilaga 2.

När det gäller förändringar av de enskilda anslagen inom utgiftsområdet föreslår regeringen att anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer ökas med 224 miljoner kronor under 2026 till följd av höjda FN-avgifter. Anslaget föreslås vidare öka med 7 miljoner kronor under 2026 med anledning av en höjd avgift för Natos civila budget. Anslaget ökas därutöver med 4 miljoner kronor under 2026 för att finansiera ökade rättskostnader med anledning av Sveriges deltagande i en internationell rättsprocess.

När det gäller anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet föreslår regeringen inga anslagsförändringar utöver pris- och löneomräkning.

När det gäller anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter föreslår regeringen att Inspektionen för strategiska produkter tillförs 12 miljoner kronor under 2026 för myndighetens granskning av utländska direktinvesteringar. Anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser föreslås minskas med 5 miljoner kronor permanent från 2026 för att finansiera insatsen. Inspektionen för strategiska produkter tillförs vidare 6 miljoner kronor permanent från 2026 för myndighetens kostnader för exportkontroll av krigsmateriel. Dessa förändringar framgår av texten till tabell 2.17 i budgetpropositionen för utgiftsområde 5. I själva tabellen redovisas dock tillskottet 2026 fel. Utrikesdepartementet har bekräftat att tabellen är felaktig och att de tillskott som redovisas ovan för anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter är korrekta.

När det gäller anslaget 1:4 Svenska institutet ökas anslaget med 15 miljoner kronor under 2026 för Svenska institutets arbete med talangattraktion. Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet inom utgiftsområde 24 Näringsliv minskas med motsvarande belopp.

När det gäller anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser minskas anslaget, vilket även framgår ovan, med 5 miljoner kronor permanent från 2026 för att finansiera ISP:s arbete med granskning av utländska direktinvesteringar

Bemyndiganden

I budgetpropositionen föreslår regeringen att riksdagen beslutar om två beställningsbemyndiganden, som framgår av bilaga 3 till betänkandet.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 miljoner kronor för 2027–2030 för anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Regeringen anger att den i vissa fall behöver ingå fleråriga ekonomiska åtaganden i förhållande till organisationer som får årligen återkommande strategiska stöd.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 241 miljoner kronor för 2027–2032 för anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser. Regeringen anger att Sida, Svenska institutet och Regeringskansliet behöver besluta om bidrag i form av

fleråriga stipendier, långsiktiga insatser på miljöområdet samt insatser inom mänskliga rättigheter och demokrati.

Motionerna

Motionärernas anslagsförslag för 2026 inom utgiftsområdet framgår av bilaga 2.

I kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 14 anføres att anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet ska tillföras 10 miljoner kronor. Socialdemokraterna vill stödja Internationella brottmålsdomstolens (ICC) arbete med att samla in bevis och utreda krigsbrott begångna av såväl Israel som Hamas i samband med kriget i Gaza genom att tillföra domstolen ekonomiska resurser och personal. I yrkande 48 anges att anslaget till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri) bör återställas.

I partimotion 2025/26:3157 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) anføres att anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer ska tillföras ytterligare 30 miljoner kronor. Syftet är ökat stöd till ICC så att domstolen i ökad utsträckning ska kunna utreda krigsbrott. Syftet är även att Internationella domstolen (ICJ) ska ha tillräckligt med resurser för att kunna utreda Sydafrikas anmälan mot Israel om folkmord. Vänsterpartiet avvisar vidare flytten av 5 miljoner kronor från anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser till anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter för att finansiera ISP:s granskning av utländska direktinvesteringar. Vänsterpartiet anser att ISP i stället bör ges ett rationaliseringskrav på samma summa. Vänsterpartiet vill slutligen tillföra anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser 20 miljoner kronor för stöd till oppositionen i Ryssland och Belarus och avvisar som nämns ovan flytten av 5 miljoner kronor från anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser till anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter. Detta innebär att anslaget totalt tillförs 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

I kommittémotion 2025/26:3609 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) anføres att anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet bör minskas med 0,5 miljoner kronor, att anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter bör minskas med 0,8 miljoner kronor och att anslaget 1:4 Svenska institutet bör minskas med 0,7 miljoner kronor. Anledningen är att Centerpartiet föreslår en sänkning av pris- och löneomräkningen med 25 procent när det gäller myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag.

I kommittémotion 2025/26:3515 av Jacob Risberg m.fl. (MP) anføres att anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer ska tillföras ytterligare 15 miljoner kronor. Syftet är att öka stödet till ICC, Internationella havsrättsdomstolen (Itlos) och Permanenta skiljedomstolen (PCA) för att på så sätt stärka deras möjlighet att bedriva sin verksamhet. Vidare anføres att anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet ska tillföras 7 miljoner

kronor. Syftet är att stärka Utrikesdepartementets freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Slutligen anføres att anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser bör tillföras 26 miljoner kronor. Det avser dels 15 miljoner kronor till Svenska institutets arbete med att stödja civilsamhällesorganisationer, inklusive arbete för belarusisk kultur och samarbete runt Östersjön, dels av 11 miljoner kronor för att stärka forskning om nedrustning och icke-spridning till Alva Myrdal-centrum för kärnvapen-nedrustning, Totalförsvarets forskningsinstitut CBRN-verksamhet samt andra projekt i Sverige och utomlands.

Utskottets ställningstagande

Anslagen

Utskottet ställde sig i betänkande 2024/25:UU1 bakom regeringens förslag att renodla och konsolidera anslagsstrukturen för utgiftsområde 5 i syfte att använda anslagen mer effektivt och stärka uppföljningen. Utskottet står fortfarande bakom detta ställningstagande och avstyrker därmed förslag i motion 2025/26:3623 (S) yrkande 48 om att återställa anslaget för Sipri.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att öka anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer med drygt 242 miljoner kronor på grund av ökade avgifter till bl.a. FN och Nato och anser att ökningen är väl avvägd. Utskottet ser därmed inte någon anledning att öka anslaget med ytterligare 30 miljoner kronor som föreslås i motion 2025/26:3157 (V) eller 15 miljoner kronor som föreslås i motion 2025/26:3515 (MP) för att ge ytterligare stöd till internationella domstolar.

Beträffande anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer konstaterar utskottet att det enligt den promemoria från Utrikesdepartementet som nämns under rubriken Ärendet och dess beredning finns felaktigheter i budgetpropositionen för utgiftsområde 5 när det gäller ändamålet för det aktuella anslaget. Utskottet föreslår således, i enlighet med vad som redovisas i promemorian från Utrikesdepartementet, att ändamålet ska vara detsamma under budgetåret 2026 som under 2025, dvs:

Anslaget får användas för utgifter för avgifterna avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst Förenta nationerna (FN), Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Anslaget får även användas för utgifter för avgifter till Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) civila budget.

Anslaget får även användas för utgifter

- enligt lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd
- för konsulära insatser vid en kris eller en katastrof utomlands enligt lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser eller liknande händelser
- för höjd beredskap och initiala åtgärder vid en konsulär kris
- för insatser för bortförda och kvarhållna barn i utlandet samt utgifter för resor och andra utgifter som har till syfte att främja rätten till umgänge mellan barn och föräldrar

- i samband med rättegång inför internationell domstol eller liknande organ där svenska staten är part eller deltar på annat liknande sätt
- för särskilda informationsinsatser riktade till utlandsresenärer
- för ersättning enligt sjöförklaringskungörelsen (1967:294) till person som enligt sjölagen (1994:1009) tillsammans med svensk utlandsmyndighet deltar vid sjöförklaring och enligt sjöförklaringskungörelsen till annan än befälhavaren och medlem av besättningen för inställelse till förhör vid sjöförklaring inför svensk utlandsmyndighet
- för informations- och utbildningsinsatser inom familjekonfliktområdet med fokus på frågor om barn- och tvångsäktenskap
- för specifika tidsbegränsade insatser i enskilda konsulära ärenden avseende barn- och tvångsäktenskap.

Kompletterande information

Belastningen på anslaget påverkas såväl av valutafluktuationer som av antalet freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

När det gäller anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet föreslår regeringen inga anslagsförändringar utöver pris- och löneomräkning. Utskottet tillstyrker detta och avstyrker därmed förslaget i motion 2025/26:3623 (S) yrkande 14 om att öka anslaget med 10 miljoner kronor för ytterligare resurser och personal till Internationella brottmålsdomstolen. Utskottet avstyrker även motionsförslag om att öka anslaget med 7 miljoner kronor för att stärka den freds- och säkerhetsfrämjande verksamheten (motion 2025/26:3515 [MP]) och om att minska anslaget med 0,5 miljoner kronor till följd av en sänkning av pris- och löneomräkningen när det gäller myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag (motion 2025/26:3609 [C]).

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag att öka anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter med sammanlagt 18 miljoner kronor för 2026 för myndighetens granskning av utländska direktinvesteringar och kostnader för exportkontroll av krigsmateriel. För att finansiera insatsen föreslås anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser minskas med 5 miljoner kronor permanent från 2026. Utskottet har inget att invända mot detta och avstyrker därmed det förslag i motion 2025/26:3157 (V) som motsätter sig minskningen. Utskottet avstyrker även förslaget i motion 2025/26:3609 (C) om att minska anslaget med 0,8 miljoner kronor till följd av en sänkning av pris- och löneomräkningen när det gäller myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag.

När det gäller anslaget 1:4 Svenska institutet tillstyrker utskottet regeringens förslag att öka anslaget med 15 miljoner kronor under 2026 för Svenska institutets arbete med talangattraktion. Utskottet avstyrker förslaget i motion 2025/26:3609 (C) om att minska anslaget med 0,7 miljoner kronor till följd av en sänkning av pris- och löneomräkningen när det gäller myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag.

När det gäller anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser föreslår regeringen, vilket framgår ovan, att anslaget minskas med 5 miljoner kronor permanent från 2026 för att finansiera Inspektionen för

strategiska produkters arbete med granskning av utländska direktinvesteringar. Utskottet stöder denna inriktning och finner anslagsförslaget väl avvägt. Utskottet avstyrker därmed ett förslag i motion 2025/26:3157 (V) om att tillföra anslaget 20 miljoner kronor för stöd till oppositionen i Ryssland och Belarus. Utskottet avstyrker även förslag i motion 2025/26:3515 (MP) om att anslaget bör tillföras 26 miljoner kronor som består av dels 15 miljoner kronor till Svenska institutets arbete med att stödja civilsamhällsorganisationer, inklusive arbete för belarusisk kultur och samarbete runt Östersjön, dels av 11 miljoner kronor för att stärka forskning om nedrustning och icke-spridning till Alva Myrdal-centrum för kärnvapennedrustning, Totalförsvarets forskningsinstitutets CBRN-verksamhet m.m.

Beträffande anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser konstaterar utskottet att det enligt den promemoria från Utrikesdepartementet som nämns under rubriken Ärendet och dess beredning finns felaktigheter i budgetpropositionen för utgiftsområde 5 när det gäller ändamålet för det aktuella anslaget. Utskottet föreslår således, i enlighet med vad som redovisas i promemorian från Utrikesdepartementet, att ändamålet ska vara detsamma under budgetåret 2026 som under 2025, dvs:

Anslaget får användas för utgifter för utrikes- och säkerhetspolitiska insatser och analyser, inklusive att genomföra sanktioner, främja respekten för folkrätten och de mänskliga rättigheterna, samt rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning, inklusive relevant verksamhet vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Anslaget får dessutom användas för utgifter för nordiskt bilateralt och multilateralt samarbete, för samarbete, samverkan och integration inom Östersjöregionen och för insatser som rör Ryssland avseende mänskliga rättigheter, demokrati samt miljö. Vidare får anslaget användas för utgifter för information om Sverige i utlandet, för det allmänna Sverigefrämjandet samt för bidrag till enskilda organisationer som är verksamma inom familjekonfliktområdet.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet, med de anslagsvillkor som utskottet anger, regeringens förslag om anslagsfördelning inom utgiftsområde 5 för 2026.

Politikens inriktning

Utskottet noterar att regeringen prioriterar att stärka säkerheten i Sveriges närområde och att stödet till Ukraina även fortsättningsvis är regeringens främsta utrikespolitiska uppgift. Regeringen kommer att ge mesta möjliga politiska, ekonomiska, humanitära, militära och rättsliga stöd till det krigsdrabbade Ukraina så länge det behövs, och utesluter inga typer av framtida stöd.

Regeringen framhåller att internationellt samarbete med likasinnade länder stärker Sveriges motståndskraft och inflytande i en alltmer oförutsägbar värld. Sveriges medlemskap i internationella organisationer är en effektiv plattform för att få gehör för svenska politiska prioriteringar. Regeringen avser att bedriva en utrikespolitik som förenar nationella säkerhetsintressen med demokratiska värderingar och folkrätten genom aktivt och strategiskt arbete

inom EU, Nato, FN och andra centrala organisationer såsom Europarådet, OSSE och Nordiska ministerrådet. Sverige ska enligt regeringen vara en drivande, konstruktiv och engagerad medlem i dessa organisationer.

Regeringen avser att upprätthålla och utveckla den konsulära krisberedskapen samt verka för ökad kännedom om UD:s reseinformation och innebörden av en reseavrådan. Regeringen avser vidare att upprätthålla konsulärt stöd till enskilda och värna samarbetet med andra länder i gränsöverskridande barnärenden som hanteras med stöd av internationella regelverk på civilrättens område. Utskottet noterar att en översyn för att göra det konsulära regelverket tydligare har påbörjats.

Regeringen anför att Sverige kommer att fortsätta bidra till internationell civil och militär krishantering och fredsfrämjande insatser, framför allt inom ramen för internationella organisationer såsom EU, Nato, FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Regeringen kommer att fortsätta ge stöd till Utrikespolitiska institutet och Sipri. Folke Bernadotteakademien ska bl.a. bidra med kapacitetsutvecklingsstöd och kompetens till Nato och Natos partnerländer, i synnerhet inom Natos verksamhet för säkerhetssamarbete och motståndskraft mot hybrida hot.

När det gäller exportkontroll avser regeringen att prioritera genomförandet av det restriktiva regelverket för export av krigsmateriel, genomförandet av regelverket om förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden och investeringsgranskning. Regeringen kommer att verka för en ökad anslutning till och ett effektivt genomförande av vapenhandelsfördraget (Arms Trade Treaty, ATT). Regeringen kommer även att verka för att nå ökad samstämmighet mellan medlemsländerna i tillämpningen av EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport.

Regeringen driver genom Svenska institutet och utlandsmyndigheterna vidare arbetet med att positionera Sverige som en prioriterad partner för grön och digital omställning samt för ekonomisk och demokratisk utveckling. Regeringen prioriterar fortsatta satsningar på talangattraktion samt kulturella och kreativa branscher. Som en del av regeringens arbete för att öka effektiviteten i den offentligt finansierade verksamheten avser regeringen att pröva överlapp och möjliga synergier mellan verksamheter vid Svenska institutet och Visit Sweden samt pröva hur Svenska institutets verksamhet kan inordnas i Visit Sweden.

När det gäller regeringens strategiska insatser och samarbeten inom utgiftsområdet kommer regeringen bl.a. att fortsätta värna icke-spridningsfördraget för kärnvapen (NPT) som en hörnsten i det internationella nedrustningsarbetet med särskilt fokus på NPT:s översynskonferens under 2026. Totalförsvarets forskningsinstitut ska ges fortsatt statligt stöd för myndighetens forskning inom rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning med syftet att upprätthålla Sveriges expertis på området. Utskottet har kontinuerligt följt frågor kopplade till NPT inom ramen för betänkanden (t.ex. bet. 2021/22:UU11 och 2023/24:UU11), föredragningar och deltagande

i de svenska delegationerna till tidigare översynskonferenser. Utskottet avser att fortsätta följa frågorna inför översynskonferensen 2026.

Utskottet ställer sig bakom de övergripande prioriteringar som regeringen anger i propositionen. Utskottet kommer att återkomma till utrikespolitikens inriktning när det behandlar motioner från allmänna motionstiden i betänkanden under 2026.

Bemyndiganden

Utskottet föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår enligt vad som anges i bilaga 3. Därmed tillstyrker utskottet punkt 2 i propositionen.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 5 (S)

Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Annika Strandhäll (S) och Johan Büser (S) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 26 november 2025 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 5 inte får överstiga 2 547 401 000 kronor 2026 (bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64–65). Eftersom Socialdemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivå kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Socialdemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Socialdemokraternas politik inom utgiftsområde 5. Förslaget till statens budget för 2026 inom utgiftsområde 5 läggs fram i kommittémotion 2025/26:3623. Socialdemokraternas förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2025/26:3551. Motionen behandlas i betänkande 2025/26:FiU1, och vårt samlade förslag till inriktning för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken framgår av reservation 1 i det betänkandet.

Socialdemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 5 innebär att anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet tillförs 10 miljoner kronor. Socialdemokraterna vill stödja Internationella brottmålsdomstolens (ICC) arbete med att samla in bevis och utreda krigsbrott begångna av såväl Israel som Hamas i samband med kriget i Gaza genom att tillföra domstolen ekonomiska resurser och personal. Vi anser att Sverige aktivt måste stödja internationella rättsliga institutioner som ICC och ICJ och de rättsprocesser som pågår i domstolarna för att motverka straffrihet för alla aktörer i konflikten och för att säkra fullt tillträde för undersökande kommissioner, faktainsamlingsmissioner och undersökande organ mandaterade av FN.

I kommittémotion 2025/26:3623 yrkande 48 anför vi även att anslaget till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri) bör återställas. Sipri är ett av världens ledande forskningsinstitut med uppgift att studera väpnade konflikter, nedrustning och rustningskontroll. Behovet av oberoende och sakkunnig forskning på freds- och nedrustningsområdet har inte på något sätt minskat. Trots att det säkerhetspolitiska läget ställer ökade krav på nationell kapacitet för kunskap och analys tog regeringen bort Sipris egna anslag i budgeten för 2025. Det är oroande och riskerar att medföra en reell minskning av stödet givet att regeringen nu har lagt stödet under anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet där även andra utgifter finns.

Sammantaget bör 10 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår anvisas inom utgiftsområdet för 2026.

2. Statens budget inom utgiftsområde 5 (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 26 november 2025 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 5 inte får överstiga 2 547 401 000 kronor 2026 (bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64–65). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 5. Förslaget till statens budget för 2026 inom utgiftsområde 5 läggs fram i kommittémotion 2025/26:3157. Vänsterpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2025/26:2792. Motionen behandlas i betänkande 2025/26:FiU1, och vårt samlade förslag till inriktning för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken framgår av reservation 2 i det betänkandet.

Vänsterpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 5 innebär att anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer tillförs ytterligare 30 miljoner kronor. Syftet är ökat stöd till Internationella brottmålsdomstolen (ICC) på 15 miljoner kronor så att domstolen i ökad utsträckning ska kunna utreda krigsbrott. De ansvariga för våldet på båda sidor i kriget i Gaza måste ställas inför rätta. ICC måste även få tillräckliga resurser för att kunna ställa de ansvariga för Rysslands orättfärdiga anfallskrig mot Ukraina till svars. Vänsterpartiet står vidare bakom Sydafrikas anmälan till Internationella domstolen (ICJ) och anser att frågan om Israels folkmord bör utredas juridiskt. Därför föreslår vi ökat stöd till ICJ på 15 miljoner kronor.

Vänsterpartiet avvisar vidare flytten av 5 miljoner kronor från anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser till anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter för att finansiera Inspektionen för strategiska produkters (ISP) granskning av utländska direktinvesteringar. Vänsterpartiet anser visserligen att ett sådant granskningssystem är bra och nödvändigt men att ISP i stället bör ges ett rationaliseringskrav på samma summa. ISP har vuxit som myndighet under de senaste åren och kommer att fortsätta att växa med anledning av flera nya beslutade uppdrag. Vänsterpartiet anser därför att ISP bör utreda lokalisering av delar av verksamheten utanför Stockholm mot bakgrund av expansionen och det höga kostnadsläget för myndigheter i Stockholm.

Vänsterpartiet vill slutligen tillföra anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser 20 miljoner kronor för stöd till oppositionen i Ryssland och Belarus. Den ryska oppositionen, som består av modiga hbtqi-aktivister, feminister, människorättsförsvarare och miljökampar, behöver stöd från omvärlden. Att stödja dem är att stödja en demokratisk utveckling i Ryssland och att förbättra säkerheten såväl för dem som för Rysslands grannländer. Även situationen för oppositionella i Belarus är allvarlig. Sverige

har en viktig roll i att stödja både rysk och belarusisk opposition i form av både underjordisk verksamhet inom landet och organisationer i exil.

Vänsterpartiet avvisar som nämns ovan flytten av 5 miljoner kronor från anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser till anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter. Detta innebär att anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser totalt tillförs 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Sammantaget bör 50 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår anvisas inom utgiftsområdet för 2026.

3. Statens budget inom utgiftsområde 5 (C)

Anna Lasses (C) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 26 november 2025 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 5 inte får överstiga 2 547 401 000 kronor 2026 (bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64–65). Centerpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger under den nivån och jag hade därmed kunnat reservera mig. Centerpartiets budgetalternativ bör dock ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Centerpartiets politik inom utgiftsområde 5. Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2025/26:3811. Centerpartiets budgetmotion fokuserar på att stärka jobb, företag och tillväxt, att sänka klimatutsläppen och att investera i välfärd och infrastruktur i hela landet. Motionen behandlas i betänkande 2025/26:FiU1, och vårt samlade förslag till inriktning för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken framgår av reservation 3 i det betänkandet. I den motionen finns också Centerpartiets förslag till ram för utgiftsområde 5.

Förslaget till statens budget för 2026 inom utgiftsområde 5 läggs fram i kommittémotion 2025/26:3609.

Centerpartiet anser att Sverige ska vara en aktiv partner på den internationella arenan och bidra till fred och säkerhet samt till att utveckla människors livschanser och rättigheter i världen. Detta bör göras genom handel, erfarenhetsutbyte, diplomati, bistånd samt militära och civila insatser.

Säkerhet bygger vi tillsammans med andra. Genom Natomedlemskapet kan vi samlat och solidariskt fortsätta att ge ett starkt stöd till Ukraina och ett kraftfullt svar på Rysslands anfallskrig mot Ukraina inom både EU och Nato. Tillsammans med klimatsatser är detta den viktigaste säkerhetspolitiska frågan under innevarande mandatperiod. Centerpartiet kommer fortsätta vara en konstruktiv samarbetsröst när det rör Sveriges roll i Nato.

Den multilaterala världsordningen, som har utmanats väsentligt de senaste åren, måste försvaras och utvecklas. Sverige ska vara en stark och ledande röst för FN och dess domstolar, som är ryggraden i det multilaterala systemet.

En negativ Sverigebild påverkar inte bara vårt globala inflytande utan också vår säkerhet. Svensk utrikespolitik ska därför också värna och arbeta för en positiv Sverigebild. Sverigebild, liksom vårt lands säkerhet och globala

inflytande, påverkas av inre och yttre faktorer såsom politiska företrädares uttrycksätt och representation men också exempelvis illvilliga aktörers påverkansförsök mot vårt land.

Det är vidare Centerpartiets uppfattning att svenska skattepengar inte ska finansiera andra länders globala maktambitioner, t.ex. genom samarbeten och transaktioner till olika investeringsbanker, såsom Asiatiska utvecklingsbanken. I det fall Sverige samarbetar med investeringsbanker ska krav alltid ställas på demokrati och mänskliga rättigheter i de projekt som finansieras, såsom i det s.k. Belt and Road Initiative, och på att inga investeringar görs i t.ex. Xinjangs tvångsläger eller i militärdiktaturerna Myanmar eller Kambodja.

Centerpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 5 innebär att anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet minskas med 0,5 miljoner kronor, att anslaget 1:3 Inspektionen för strategiska produkter minskas med 0,8 miljoner kronor och att anslaget 1:4 Svenska institutet minskas med 0,7 miljoner kronor. Anledningen är att Centerpartiet föreslår en sänkning av pris- och löneomräkningen med 25 procent när det gäller myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag.

Sammantaget bör 2 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår anvisas inom utgiftsområdet för 2026.

4. Statens budget inom utgiftsområde 5 (MP)

Jacob Risberg (MP) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 26 november 2025 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 5 inte får överstiga 2 547 401 000 kronor 2026 (bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64–65). Eftersom Miljöpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Miljöpartiets politik inom utgiftsområde 5. Förslaget till statens budget för 2026 inom utgiftsområde 5 läggs fram i kommittémotion 2025/26:3515. Miljöpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2025/26:3770. Motionen behandlas i betänkande 2025/26:FiU1, och vårt samlade förslag till inriktning för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken framgår av reservation 4 i det betänkandet.

Miljöpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 5 innebär att anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer tillförs ytterligare 15 miljoner kronor. Syftet är att öka stödet till ICC, Internationella havsrättsdomstolen (Itlos) och Permanenta skiljedomstolen (PCA) för att på så sätt stärka deras möjlighet att bedriva sin verksamhet. I takt med en ökad konfliktnivå i världen har antalet folkrättsbrott också ökat, samtidigt som respekten för de internationella domstolarna minskar. Det är därför avgörande att vi kraftfullt stöder dem som arbetar för att granska, motverka och ställa ansvariga till svars. Bidraget syftar till att stärka domstolarnas möjligheter att

driva rättsliga processer oberoende av politiska påtryckningar, att tillhandahålla nödvändiga resurser för utredningar och domar samt att skydda personal och samarbetsorganisationer som drabbas av repressalier, såsom sanktioner eller trakasserier.

Vidare anser vi att anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet ska tillföras 7 miljoner kronor. Syftet är att stärka Utrikesdepartementets freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Sverige ska vara en ledande aktör i det internationella arbetet för fred och säkerhet. I en värld med hybridkrigföring, terrorism och klimatrelaterade katastrofer måste vi rusta för att förebygga och hantera konflikter innan de trappas upp.

Slutligen anser vi att anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser bör tillföras 26 miljoner kronor. Det avser 15 miljoner kronor till Svenska institutets arbete med att stödja civilsamhällesorganisationer, inklusive arbete för belarusisk kultur och samarbete runt Östersjön. Sverige har ett ansvar att stötta fria medier, opposition och demokratirörelser – även de som verkar i exil. Vidare vill vi tillföra anslaget 11 miljoner kronor för att stärka forskning om nedrustning och icke-spridning, till Alva Myrdal-centrum för kärnvapennedrustning, Totalförsvarets forskningsinstitut CBRN-verksamhet samt andra projekt i Sverige och utomlands. Vi behöver stå rustade för framtidens utmaningar. Ryssland har hotat att använda kärnvapen mot Ukraina. Utvecklingen av nya vapensystem, inklusive autonoma vapen och kemiska vapen, går i en rasande takt och därför måste svensk forskning om nedrustning och icke-spridning öka.

Sammantaget bör 48 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår anvisas inom utgiftsområdet för 2026.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026 utgiftsområde 5:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:3157 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2025/26:3515 av Jacob Risberg m.fl. (MP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt förslaget i tabell A i motionen.

2025/26:3609 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt förslaget i tabellen i motionen.

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska stödja det arbete som görs inom ramen för ICC, med ekonomiska resurser och personal, för att samla in bevis och utreda krigsbrott begångna av såväl Israel som Hamas i samband med kriget i Gaza och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anslaget till Sipri bör återställas och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas
anslagsförslag

Anslag för 2026 inom utgiftsområde 5 Internationell
samverkan

Tusental kronor

Anslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
			S	V	C	MP
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 691 967	±0	30 000	±0	15 000
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	187 545	10 000	±0	–500	7 000
1:3	Inspektionen för strategiska produkter	185 134	±0	–5 000	–800	±0
1:4	Svenska institutet	148 984	±0	±0	–700	±0
1:5	Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser	333 771	±0	25 000	±0	26 000
Summa anslag inom utgiftsområdet		2 547 401	10 000	50 000	–2 000	48 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till
beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till
beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2026 inom
utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:1 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	20 000	2027–2030
1:3 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser	241 000	2027–2032
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	261 000	